



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **MUDr. J. S.**, zastoupeného JUDr. Ing. Jiřím Klavíkem, advokátem se sídlem Havlíčkova 99, 537 01 Chrudim, proti žalovanému **Finančnímu úřadu v Hradci Králové**, se sídlem U Koruny 1632, 502 00 Hradec Králové, ve věci ochrany před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 10. 2007, č. j. 30 Ca 107/2006 - 23,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 10. 2007, č. j. 30 Ca 107/2006 - 23, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 27. 3. 2006 vydal žalovaný rozhodnutí, podle něž je ode dne doručení tohoto rozhodnutí povinen plátce mzdy Parental, a. s., pokračovat ve stanovených srážkách ze mzdy vyplácených žalobci k vymožení vykonatelného nedoplatku na dani z příjmů fyzických osob za rok 1993 ve výši 827 296 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitku, v níž se dovolával promlčení práva vymáhat daňový nedoplatek; předmětnou námitku žalovaný svým rozhodnutím ze dne 5. 5. 2006 zamítl. Žalobce následně podal odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí námítky promlčení. Na toto odvolání reagoval žalovaný sdělením dne 27. 9. 2006, v němž posoudil žalobcovo podání jako námitku promlčení a neakceptoval ji.

Ve sdělení žalovaného spatřoval žalobce nezákonný zásah správního orgánu a brojil proti němu žalobou ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji svým usnesením ze dne 31. 10. 2007 odmítl. V odůvodnění uvedl, že sdělením žalovaný žádný zásah do jeho práv nezpůsobil, a proto toto sdělení není zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. a nejsou tedy splněny podmínky řízení. Jelikož se jedná o nedostatek neodstranitelný a v řízení nelze dále pokračovat, musel krajský soud žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Ve včas podané kasační stížnosti žalobce namítl, že je aktivně legitimován k podání žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu. Žalobce byl přímo zkrácen na svých právech činností žalovaného a dodržel subjektivní i objektivní lhůtu k podání žaloby. Žalobce se nemůže domáhat ochrany nebo nápravy jinými právními prostředky a nedomáhá se pouze určení, že zásah byl nezákonný. Proto neexistuje nepřípustnost podle § 85 s. ř. s.

Žalobce dále nesouhlasí s názorem žalovaného, že u daňového nedoplatku na dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 1993 dosud neuplynula promlčecí lhůta. Podle žalovaného je nutné posuzovat promlčení podle zákona České národní rady č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, nikoliv podle zákona č. 212/1992 Sb., o soustavě daní. Podle § 97 zákona č. 337/1992 Sb. se tento zákon použije, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Podle zásady *lex specialis derogat generali* by mělo být při promlčení daňového nedoplatku za zdaňovací období roku 1993 postupováno podle speciálního zákona č. 212/1992 Sb., nikoliv podle obecné úpravy obsažené v zákoně č. 337/1992 Sb. Ustanovení čl. 2 ústavního zákona č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky, se týká vztahu právních předpisů téže právní síly, ale neřeší vztah mezi obecným a speciálním právním předpisem. Žalobce si je přitom vědom, že Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 28. 2. 2006, č. j. 7 Afs 163/2004 - 87, opačný právní názor.

Závěrem žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti v poskytnuté lhůtě nevyjádřil.

Kasační stížnost je důvodná.

Na úvod je nutné poznamenat, že předmětná kasační stížnost napadá usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby, a proto přichází pro žalobce v úvahu z povahy věci pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem. Nejvyšší správní soud může podrobit přezkumu pouze postup krajského soudu a jeho úvahy, tedy posoudit správnost závěrů krajského soudu, které jej vedly k odmítnutí žaloby; nemůže se však zabývat námitkami žalobce směřujícími k samotné námitce promlčení a ke vztahu zákonů č. 337/1992 Sb. a č. 212/1992 Sb. Takové námitky jsou nepřípustné.

Nejvyšší správní soud se proto dále zabýval otázkou, zda byly splněny zákonné podmínky pro odmítnutí žaloby, resp. zda závěr krajského soudu o chybějících podmínkách řízení je v souladu s úpravou v s. ř. s. V první řadě je nutné zdůraznit, že rozhodnutí krajského soudu je nesprávné z hlediska důvodu odmítnutí žaloby: jestliže krajský soud tvrdil, že nebyly splněny podmínky řízení, měl žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nikoliv podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., které zakotvuje odmítnutí návrhu pro jeho nepřípustnost. Takové pochybení krajského soudu (nesprávné přiřazení příslušného písmene) by nicméně nebylo důvodem zrušení jeho rozsudku, pokud by závěr krajského soudu o nesplnění podmínek řízení byl správný. Za podmínky řízení lze však označit pouze předpoklady, při jejichž splnění lze ve věci meritorně rozhodnout. V případě žaloby dle § 2 s. ř. s. musí být splněny obecné podmínky na straně účastníků řízení, tj. způsobilost být účastníkem řízení,

procesní způsobilost, a dále dle citovaného ustanovení musí být též splněna povinnost tvrzení žalobce, že byl zkrácen na svých právech nezákonným zásahem. Závěr o tom, zda se skutečně jednalo o nezákonný zásah, kterým by žalobce mohl být na svých právech zkrácen, je již hmotněprávním posouzením věci, dle něhož je posouzena důvodnost žaloby. Jak ostatně uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 20. 9. 2006, č. j. 3 Aps 3/2005 - 139, publikováno pod č. 1010/2007 Sb. NSS, „pokud soud zvažoval naplnění jednotlivých znaků, kterými je definován nezákonný zásah, přičemž dospěl k závěru, že tomu tak v dané věci není, nejedná se o nedostatek podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nýbrž o nesplnění definičních znaků nezákonného zásahu dle § 82 s. ř. s. Žaloba je v důsledku nesplnění podmínek § 82 s. ř. s. podle § 87 odst. 3 téhož zákona nedůvodná, nikoli neprojednatelná“.

V projednávaném případě krajský soud dospěl k závěru, že sdělení žalovaného není zásahem, z čehož dovodil nesplnění podmínek řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu a žalobu odmítl. Takové rozhodnutí soudu však nelze považovat za správné. Žalobce v žalobě splnil svou povinnost a tvrdil, že došlo k zásahu, rovněž požadavky na aktivní a pasivní legitimaci byly splněny, žaloba byla podána včas a obsahovala zákonné náležitosti. Podmínky řízení tudíž byly splněny; posouzení splnění podmínek § 82 s. ř. s. a následné vyslovení závěru, zda jde či nejde o nezákonný zásah, je pak dle názoru Nejvyššího správního soudu již rozhodováním o věci samé, tj. krajský soud musí rozhodnout rozsudkem podle § 87 odst. 2 nebo 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že krajský soud nesprávně posoudil podmínky stanovené § 46 odst. 1, v důsledku čehož vydal nezákonné rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Nejvyšší správní soud byl proto v souladu s § 109 odst. 3 s. ř. s. povinen z úřední povinnosti vytknout nesprávnou formu rozhodnutí jakožto vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Je-li návrh soudem odmítnut, má toto rozhodnutí pro navrhovatele zcela jiné právní důsledky, nežli rozhodnutí meritorní. Pochybení soudu tak nelze posoudit jako formální nedostatek, který by neměl vliv na práva a povinnosti žalobce. Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení krajského soudu dle § 110 odst. 1 ve spojení s § 109 odst. 3 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V dalším řízení je Krajský soud v Hradci Králové vázán právním názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), rozhodne tedy o podané žalobě v zákonem předepsané formě. Ve svém rozsudku rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2008

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu